

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20.08.2014, sp. zn. 5 Tdo 937/2014, ECLI:CZ:NS:2014:5.TDO.937.2014.1

Číslo: 11/2015

Právní věta: Veřejnou dražbou ve smyslu § 258 odst. 1 tr. zákoníku se rozumí jednání, jehož účelem je přechod vlastnického nebo jiného práva k předmětu dražby, konané na základě návrhu navrhovatele, při němž se licitátor obrací na předem neurčený okruh osob s výzvou k podávání nabídek a při němž na osobu, která za stanovených podmínek učiní nejvyšší nabídku, přejde příklepem licitátora vlastnictví nebo jiné právo k předmětu dražby, nebo totéž jednání, které bylo licitátorem ukončeno z důvodu, že nebylo učiněno ani nejnižší podání. Takovou veřejnou dražbou je za splnění uvedených podmínek i dražba prováděná elektronicky.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 20.08.2014

Spisová značka: 5 Tdo 937/2014

Číslo rozhodnutí: 11

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Pletichy při veřejné (soutěži) a dražbě, Veřejná dražba

Předpisy: §11 Zákona č. 99/1963 Sb.

§37 Zákona č. 97/1963 Sb.

§84 Zákona č. 99/1963 Sb.

§88 Zákona č. 99/1963 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného L. K., proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. 9 To 494/2013, který rozhodl jako soud odvolací v trestní věci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 12 T 30/2013.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2013, sp. zn. 12 T 30/2013, byl obviněný L. K. uznán vinným přečinem pletichy při veřejné dražbě podle § 258 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku (zák. č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále jen „tr. zákoník“), kterého se dopustil tím, že dne 17. 5. 2012 v době kolem 17.30 hodin ve S. u B., okres V., na ulici S. u domu č. p. 845 požadoval po T. U. finanční hotovost ve výši 50 000 Kč pro sebe za to, že se dne 22. 5. 2012 při elektronickém dražebním jednání vedeném Exekutorským úřadem Brno-venkov pod č. j. 137 Ex 1632/03, jehož předmětem byla 1/6 domu č. p. 845 ve S. u B., zdrží podávání návrhů, přičemž již předtím byl

přítomen prvního kola dražby, a dne 22. 5. 2012 se skutečně přihlásil k předmětné dražbě, složil dražební jistotu a aktivně se dražby účastnil.

Za tento přečin byl odsouzen podle § 258 odst. 1 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 16 (šestnáct) měsíců. Podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku byl obviněnému výkon trestu odnětí svobody podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 4 (čtyř) let.

Krajský soud v Brně, který jako soud odvolací projednal odvolání obviněného L. K., rozhodl rozsudkem ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. 9 To 494/2013, tak, že podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. zrušil napadený rozsudek ve výroku o trestu. Podle § 259 odst. 3 tr. ř. nově rozhodl tak, že obviněnému podle § 258 odst. 1 tr. zákoníku uložil trest odnětí svobody v trvání 10 (deseti) měsíců. Podle § 81 odst. 1, § 82 odst. 1 tr. zákoníku mu byl výkon trestu odnětí svobody podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 3 (tří) roků.

Proti uvedenému rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. 9 To 494/2013, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2013, sp. zn. 12 T 30/2013, podal obviněný L. K. prostřednictvím obhájce Mgr. J. S. dovolání z důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Dovolatel konkrétně uvedl, že v trestním řízení bylo nade vší pochybnost prokázáno, že se na něj opakovaně a až po údajném spáchání skutku, obracel s dotazy na to, co požaduje, JUDr. P. D. Naposledy se jej na to, jaký prospěch žádá, tázal ještě v průběhu 2. kola dražby (elektronické) dne 22. 5. 2012 via SMS (tedy 5 dní po „skutku“). Postrádá tedy jakoukoliv logiku, aby mu tyto dotazy kladl poté, co se dovolatel údajně vyjádřil, že požaduje 50 000 Kč. Na opakované dotazy JUDr. D. neodpověděl právě proto, že nepožadoval jakýkoliv majetkový prospěch za to, že se zdrží podávání návrhu při dražbě. V této souvislosti nelze přisvědčit bagatelizaci výpovědi JUDr. D. odvolacím soudem (str. 3 rozsudku nahoře), jelikož to byl právě on, kdo s dovolatelem opakovaně jednal a nelze opomenout, že podezření ze spáchání trestného činu oznámil právě on za sebe (nevykazoval se plnou mocí od paní U.), tedy podal sám trestní oznámení na Policii České republiky ve V.

Dovolatel se měl souzeného přečinu dopustit před elektronickou dražbou, když měl požadovat finanční částku po paní U., ani ona však neuvedla, jakým způsobem by zaručil své zdržení se podávání. Do elektronické (internetové) dražby se však přihlásil svědek JUDr. D., nikoliv paní U. Dovolatel má za to, že u elektronických dražeb nelze ani reálně zajistit, aby se dražitel zdržel svého jednání a tudíž nemůže svůj případný slib se dražby neúčastnit ani prokazatelně splnit. Účastníci dražby navíc nemohou zjistit v průběhu elektronické dražby identitu toho, kdo draží.

Podle dovolatele oba soudy poskytují nadmaximální ochranu zájmu spoluvlastnice nemovitosti, kterou předřazují před samotný smysl a účel dražby, tedy uspokojit věřitele. Odvolací soud, mj. uvádí, že právě „zcela logicky poškozená chtěla za každou cenu tu 1/6 svého domu vykoupit“. Jeví se mu to tak, že soud její jednání aprobejuje.

„Usvědčující“ výpovědi svědkyň v průběhu řízení nezůstaly konstantní, soud bez řádného odůvodnění zvolil verzi údajné poškozené paní U. z její výpovědi před soudem. Paní U. měla na věci eminentní osobní majetkový zájem a podle odůvodnění rozsudku odvolacího soudu „zcela logicky poškozená hodlala za každou cenu tu 1/6 svého domu vykoupit“.

Dovolatel je tak přesvědčen, že orgány činné v trestním řízení nepostupovaly tak, aby byl v souladu s ustanovením § 2 odst. 5 tr. ř. zjištěn skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro rozhodnutí. Soudy nehodnotily provedené důkazy ani v souladu s ustanovením § 2 odst. 6 tr. ř. Dovolatel má za to, že v jeho případě byla porušena zásada in dubio pro reo. Verze svědkyně U. přednesená před soudem byla takřka bezvýhradně převzata, naopak verze dovolatele, opřená o výpověď JUDr. D., byla v zásadě ignorována.

Závěrem svého mimořádného opravného prostředku tak dovolatel navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadené rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. 9 To 494/2013, a věc sám rozhodl tak, že se L. K. obžaloby zprošťuje (podle ustanovení § 265m odst. 1 tr. ř.).

Nejvyšší soud jako soud dovolací nejprve v souladu se zákonem zkoumal, zda není dán některý z důvodů pro odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř., a na základě tohoto postupu shledal, že dovolání ve smyslu § 265a odst. 1, 2 písm. a) tr. ř. je přípustné, bylo podáno osobou oprávněnou (§ 265d odst. 1 písm. b/, odst. 2 tr. ř.), řádně a včas (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.) a splňuje náležitosti dovolání. Protože dovolání lze podat jen z důvodů taxativně vymezených v § 265b tr. ř., Nejvyšší soud dále posuzoval, zda obviněným vznesené námitky naplňují jím tvrzený dovolací důvod, a shledal, že dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. byl uplatněn alespoň zčásti v souladu se zákonem vymezenými podmínkami. Následně se Nejvyšší soud zabýval důvodem odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř., tedy zda nejde o dovolání zjevně neopodstatněné.

Obviněný L. K. uplatnil dovolací důvod uvedený v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., v němž je stanoveno, že tento důvod dovolání je naplněn tehdy, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. V rámci takto vymezeného dovolacího důvodu je možné namítat buď nesprávnost právního posouzení skutku, tj. mylnou právní kvalifikaci skutku, jak byl v původním řízení zjištěn, v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva, anebo vadnost jiného hmotně právního posouzení. Zásah do skutkových zjištění je v rámci řízení o dovolání přípustný jen tehdy, učinil-li dovolatel extrémní nesoulad předmětem svého dovolání (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 8. 2006, sp. zn. [8 Tdo 849/2006](#)). K extrémnímu nesouladu mezi provedenými důkazy a učiněnými skutkovými zjištěními srov. také např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 5. 2010, sp. zn. [7 Tdo 448/2010](#), usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 11. 2009, sp. zn. [IV. ÚS 889/09](#), nebo rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 23. 9. 2005, sp. zn. [III. ÚS 359/05](#). Takový závěr, že by skutková zjištění byla v extrémním nesouladu s právními závěry učiněnými v napadeném rozhodnutí, však s ohledem na obsah obou citovaných rozhodnutí a jejich návaznost na provedené dokazování, které je zachyceno v přezkoumaném spisovém materiálu Nejvyšším soudem, nelze učinit.

Dovolatel mimo jiné namítl, že se měl souzeného přečinu dopustit před elektronickou dražbou, když měl požadovat finanční částku po paní U., ani ona však neuvedla, jakým způsobem by zaručil své zdržení se podávání. Do elektronické (internetové) dražby se však přihlásil svědek JUDr. D., nikoliv paní U. Dovolatel má za to, že u elektronických dražeb nelze ani reálně zajistit, aby se dražitel zdržel svého jednání a tudíž nemůže svůj případný slib se dražby neúčastnit ani prokazatelně splnit. Účastníci dražby navíc nemohou zjistit v průběhu elektronické dražby identitu toho, kdo draží.

Nejvyšší soud nejprve dotazem na Exekutorský úřad Brno-venkov, JUDr. P. K., soudního exekutora, zjistil, že dražba, která byla nařízena na den 21. 11. 2011 se konala, avšak nebyla úspěšná, neboť nebylo učiněno žádné podání. Proto byla dne 4. 4. 2012 vydána opakovaná dražební vyhláška a nemovitosti byly dne 22. 5. 2012 vydraženy v opakované dražbě.

Podle ustanovení § 16a vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekucí a další činnosti, týkajícího se dražby nemovitosti provedené elektronicky, rozhodne-li exekutor provést dražbu elektronicky, dražební jednání se nenařizuje (odst. 1). Podle odst. 2 § 16a cit. vyhlášky totožnost dražitelů a dalších účastníků dražby lze ověřit přihláškou k účasti na dražbě podepsanou a) před exekutorem nebo jeho zaměstnancem po prokázání totožnosti platným úředním průkazem, b) úředně ověřeným podpisem, nebo c) uznávaným elektronickým podpisem. Podle odst. 3 tohoto ustanovení každý dražitel je v dražbě navenek označen identifikátorem, ze kterého nelze zjistit jeho totožnost. Dražba probíhá navenek anonymně a jednotliví dražitelé vystupují pod identifikátory, které buď sami uvedou v přihlášce k účasti na dražbě, a pokud je v ní neuvedou nebo jsou nevhodné (např. tím, že jsou dehonestující), exekutor jim identifikátor přidělí. Identifikátor by

měl být dražitelům přidělen tak, aby bylo vyloučeno jeho zjištění neoprávněnou osobou. Může mu ho proto sdělit osobně zaměstnanec úřadu a sepsat o tom protokol nebo jej může exekutor dražiteli zaslat listovní zásilkou do vlastních rukou s vyloučením náhradního doručení nebo datovou schránkou.

Podle usnesení ze dne 4. 4. 2012, č. j. 137 Ex 1632/03-107, soudní exekutor JUDr. P. K., pověřený provedením exekuce na základě usnesení Okresního soudu ve Vyškově ze dne 2. 10. 2003, č. j. 9 No 924/2003-6, kterým byl nařízen výkon podle platebního výměru č. j. 4245200608, 2145200618 ze dne 22. 4. 1997, vydaného V. z. p. ČR, který nabyl právní moci, a platebního výměru 4240200746, 2140200745, ze dne 9. 10. 2002, V. z. p. ČR, který nabyl právní moci dne 15. 11. 2002 a je vykonatelný ve věci uspokojení pohledávky oprávněného: V. z. p. ČR, proti povinnému: J. H., v částce, která se skládá z pohledávky ve výši 93 181 Kč, a jejího příslušenství, a k vymození povinnosti povinného uhradit oprávněnému náklady oprávněného a povinnosti povinného uhradit soudnímu exekutorovi náklady exekuce, jejichž výše je stanovena v příkazu k úhradě nákladů exekuce, vydal usnesení o nařízení dalšího elektronického dražebního jednání (dražební vyhlášku). Zahájení elektronického dražebního jednání bylo stanoveno na den 22. 5. 2012.

Podle protokolu o průběhu dražby bylo dražební jednání zahájeno dne 22. 5. 2012 v 8:30:02. K dražbě se přihlásili a jistotu uhradili: 13700015 (pozn. jedná se o obviněného L. K.) a 13700048 (pozn. jedná se o T. U.). Do prvního dražebního jednání byly přihlášeny tyto pohledávky: 1) VZP ČR, ÚP V., ve výši 312 769,- Kč, 2) O. s. s. z. V. přihlásila pohledávku za povinným ve výši 25 451 Kč, 3) F. ú. ve S. u B. přihlásil pohledávku za povinným ve výši 31 527,84 Kč. V čase 8:37:59 bylo provedeno podání ve výši 289 500 Kč. Následně bylo v 8:43:23 provedeno podání ve výši 300 000 Kč. V čase 8:56:02 byl udělen příklep dražiteli 13700048 – T. U. – za nejvyšší podání 300 000 Kč.

Podle Nejvyššího soudu je tak zřejmé, že tvrzení obviněného, že do elektronické (internetové) dražby se přihlásil svědek JUDr. P. D., nikoliv paní T. U., bylo uvedenými písemnými dokumenty spolehlivě vyvráceno. Jestliže dovolatel namítal, že ani paní U. neuvedla, jakým způsobem by zaručil své zdržení se podávání, z logiky věci se nabízí odpověď, že by pouze stačilo se nepřihlásit k dražbě či v ní nepřihazovat, neboť se jedná o okolnosti případu, které se dají na základě protokolu o průběhu dražby a příp. následného dožádání orgánů činných v trestním řízení zjistit a ověřit, jak se také v této projednávané trestní věci stalo.

Pokud dovolatel namítal, že skutková podstata pletich při veřejné dražbě byla do trestního zákoníku nově přijata v době, kdy se ještě nekonaly dražby elektronickou formou, a to údajně v roce 1991, přičemž judikatura k tomuto ustanovení je minimální, považuje Nejvyšší soud za nutné uvést, že tento trestný čin v obdobném znění znal již předchozí trestní zákon z roku 1961, ve znění pozdějších předpisů (v ustanovení § 128c písm. b/ – viz novelizaci provedenou zákonem č. 557/1991 Sb. s účinností od 1. 1. 1992). Trestného činu pletich při veřejné dražbě podle § 258 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku se dopustí ten, kdo se dopustí pletich při veřejné dražbě tím, že žádá nebo přijme majetkový nebo jiný prospěch za to, že se zdrží podávání návrhů při dražbě. Dražbou se rozumí jednání, jehož účelem je přechod vlastnického nebo jiného práva k předmětu dražby, konané na základě návrhu navrhovatele, při němž se licitátor obrací na předem neurčený okruh osob s výzvou k podávání nabídek a při němž na osobu, která za stanovených podmínek učiní nejvyšší nabídku, přejde příklepem licitátora vlastnictví nebo jiné právo k předmětu dražby, nebo totéž jednání, které bylo licitátorem ukončeno z důvodu, že nebylo učiněno ani nejnižší podání. Dražba je upravena různými právními předpisy, přičemž v současné době je dražba prováděna též elektronicky. Z toho vyplývá, že ustanovení § 258 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku se vztahuje na jakoukoli veřejnou dražbu, tedy dražbu, ke které má zásadně přístup neomezený okruh dražitelů. V daném případě šlo o elektronickou dražbu prováděnou na základě již shora uvedeného usnesení soudního exekutora, přičemž přístup dražitelů byl upraven tak, že dražitelem se stane každá osoba, která se k dražbě stanoveným způsobem přihlásí, její totožnost byla ověřena (verifikována), a zaplatí dražební jistotu,

čímž se stane registrovaným dražitelem, přičemž byl stanoven počátek dražby i průběh dražebního jednání, v rámci něhož mohli dražitelé činit svá podání, jakož i udělení příklepu. Předmětná elektronická dražba konaná dne 22. 5. 2012 proto nepochybně splňovala podmínky veřejné dražby ve smyslu § 258 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku, a proto pokud bylo shledáno, že obviněný L. K. se dopustil shora uvedeného jednání spočívajícího zejména v tom, že dne 17. 5. 2012 v době kolem 17.30 hodin ve S. u B., na ulici S. u domu č. p. 845 požadoval po T. U. finanční hotovost ve výši 50 000,- Kč pro sebe za to, že se dne 22. 5. 2012 při elektronickém dražebním jednání vedeném Exekutorským úřadem Brno-venkov pod č. j. 137 Ex 1632/03, jehož předmětem byla 1/6 domu č. p. 845 ve S. u B., zdrží podávání návrhů, naplnil znaky přečinu pletich při veřejné dražbě podle § 258 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku. Za tohoto stavu věci není podstatné, zda v roce 1991, resp. 1992, kdy nabyl zákon č. 557/1991 Sb. účinnosti, byly již prováděny elektronické dražby či nikoli. Stejně tak není podstatné, zda v této době či později nebo v současné době existuje větší či menší počet rozhodnutí soudů v obdobných věcech, anebo zda tyto věci rozhodují specializovaní soudci. Proto neshledal Nejvyšší soud ani tyto námitky obviněného L. K. důvodnými.

Z těchto důvodů Nejvyšší soud dospěl k závěru, že napadený rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. 9 To 494/2013, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2013, sp. zn. 12 T 30/2013, nevykazuje takové vady, pro které by jej bylo nutno z některého důvodu uvedeného v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. zrušit. Soud prvního stupně jako soud nalézací objasnil a posoudil všechny skutečnosti rozhodné z hlediska skutkového zjištění i právního posouzení, které posléze náležitě přezkoumal i soud druhého stupně, jako soud odvolací, který odvolání obviněného L. K. zamítl jako nedůvodné postupem podle ustanovení § 256 tr. ř., přičemž se současně bez pochybností a logicky vypořádal se všemi relevantními námitkami obviněného uplatněnými v rámci odvolacího řízení.

Z obsahu dovolání a po porovnání námitek v něm uvedených s námitkami uplatněnými v odvolání, jakož i s přihlédnutím k tomu, jakým způsobem se s nimi vypořádal odvolací soud, a po shora uvedeném posouzení dovolacích námitek Nejvyšším soudem, je patrné, že rozhodnutí dovoláním napadené a řízení jemu předcházející netrpí právně relevantními vadami. Z těchto důvodů je třeba jednoznačně dospět k závěru, že jde v případě obviněného L. K. o dovolání zjevně neopodstatněné, a proto je Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl. Své rozhodnutí přitom učinil v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání.